

USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE

УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

CONSTITUTIONAL COURT
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

COUR CONSTITUTIONNELLE
DE BOSNIE-HERZEGOVINE

**SREDNJOROČNI PLAN RADA
USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2021. GODINE**

Travanj 2018. godine

SADRŽAJ

- 1. Uvod**
- 2. Strateški okvir**
- 3. Mandat, vizija i misija**
- 4. Analiza okruženja**
- 5. Temeljna programska opredjeljenja**
- 6. Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva**
- 7. Okvir za praćenje provođenja plana i evaluaciju rezultata**

Prilog 1: Akcioni plan srednjoročnog plana rada

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka 77. stavak (1) točka f) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), te članka 6. Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 62/14), na sjednici održanoj 23. travnja 2018. godine, usvojio je

SREDNJOROČNI PLAN RADA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE ZA RAZDOBLJE OD 2019. DO 2021. GODINE

1. UVOD

Ustavni sud Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud BiH) uspostavljen je člankom VI. Ustava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav BiH) kojim se uređuju pitanje nadležnosti i temeljna pitanja organizacije i procedure, te konačnost i obveznost njegovih odluka. Navedenom ustavnom odredbom određen je ustavni položaj Ustavnog suda BiH, čineći ga neovisnim čuvarom Ustava i institucionalnim garantom zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda ustanovljenih katalogom prava iz članka II. i instrumentima Aneksa I. Ustava BiH.

Ustavni sud nije dio zakonodavne, izvršne, ni redovne sudske vlasti. Ustavom BiH pozicioniran je kao posebna samostalna i neovisna vlast koja, na temelju Ustava BiH, djeluje kao korektivni čimbenik za ostala tri segmenta vlasti.

U prvim godinama svog rada Ustavni sud BiH je uspijevaao rješavati predmete najkasnije u roku od jedne godine od njihovog prijema. Međutim, nakon 2006. godine više nije moguće ostvariti takav tempo rješavanja predmeta i pored permanentnog poduzimanja normativnih i organizacijskih mjera s tim ciljem. Tako je Ustavni sud BiH, i pored svih poduzetih mjera, u 2018. godinu prenio i jedan broj predmeta u kojima su apelacije podnijete 2015. godine. Dakle, došlo je do značajnog produljenja rokova za rješavanje predmeta.

To je posljedica činjenice da se u odnosu na razdoblje od prije deset godina priliv predmeta gotovo udvostručio, a nije praćen odgovarajućim povećanjem broja uposlenih u Tajništvu Ustavnog suda BiH. Poseban problem je nedostatak visokostručnog osoblja koje neposredno radi na obradi predmeta i kreiranju nacрта odluka iz temeljne nadležnosti Ustavnog suda BiH.

Ilustracije radi u sljedećoj tabeli je dan usporedni pregled broja zaprimljenih predmeta, broja uposlenih i proračuna Ustavnog suda BiH za razdoblje od 2002. do 2017. godine.

Godina	Broj zaprimljenih predmeta	Odobreni proračun	Broj uposlenih
2002.	295	1.997.294	29
2003.	832	2.357.088	37
2004.	1.169	3.449.800	66
2005.	2.707	4.214.287	80
2006.	3.484	4.250.000	78
2007.	3.667	4.595.434	86
2008.	4.017	4.915.232	90
2009.	4.209	5.000.000	90
2010.	6.056	5.200.000	94
2011.	5.076	5.086.517	90
2012.	4.739	5.188.000	90
2013.	5.452	5.257.000	90
2014.	5.733	5.279.000	90
2015.	5.785	5.218.000	94
2016.	5.105	5.382.000	94
2017.	5.606	5.453.000	94

Kao što se može vidjeti iz tabele, porast broja predmeta u radu pred Ustavnim sudom BiH nije pratio porast finansijskih sredstava odobrenih državnim proračunom, niti povećanje broja uposlenih u skladu s potrebama posla i zahtjevima Ustavnog suda BiH.

Kod ovakvog stanja stvari, Ustavni sud BiH nastoji riješiti zaprimljene predmete u roku kraćem od tri godine, čime se nastoji postići, između ostalog, ostvarivanje ustavnih nadležnosti Ustavnog suda BiH bez povrede prava na pravično suđenje u razumnom roku, uz održavanje kvalitete rada na najvišoj razini.

Treba imati u vidu da je pravo na odluku u razumnom roku važan element cjeline zahtjeva za pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava BiH i članka 6. stavak 1. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda. Duljina sudskog postupka već je dulje vrijeme jedan od ključnih problema funkcioniranja pravosuđa u Bosni i Hercegovini i očito je da još uvijek nisu pronađeni odgovarajući mehanizmi za njegovo rješavanje. Europski sud za ljudska prava smatra da su države potpisnice Europske konvencije, bez obzira na razloge unutarnje prirode koji se često navode kao objašnjenje i opravdanje za sporo rješavanje predmeta, dužne organizirati svoje pravne sustave tako da domaći sudovi ispunjavaju zahtjeve članka 6. stavak 1. Europske konvencije, a to

znači da im se osiguraju sve nužne pretpostavke da svakome mogu jamčiti rješavanje u razumnom roku.

Europski sud za ljudska prava do sada nije utvrdio niti jednu povredu prava na donošenje odluke u razumnom roku pred Ustavnim sudom BiH, za razliku od ustavnih sudova u regiji. Međutim, svako eventualno produljenje roka rješavanja predmeta (zbog stalnog porasta broja predmeta praćenog limitiranim brojem stručnog pravnog osoblja) za posljedicu može imati pokretanje postupka pred Europskim sudom za ljudska prava zbog duljine trajanja postupka pred Ustavnim sudom BiH. Treba imati u vidu da su, u slučajevima u kojima je Europski sud utvrdio povredu ljudskih prava, države dužne aplikantima isplatiti znatna financijska sredstva.

U 2017. godini Ustavni sud BiH je, poduzimanjem različitih organizacijskih mjera i izvanrednim zalaganjem svih uposlenih, uspio prekinuti trend produljivanja vremena potrebnog za rješavanje po apelaciji. Tako su posljednje odluke o apelacijama primljenim tijekom 2014. godine donesene nakon dvije godine i devet mjeseci od njihovog prijema, što je skraćenje vremena rješavanja za oko tri mjeseca u odnosu na prethodnu godinu. Također, u 2017. godini Ustavni sud BiH je riješio sve (osim jednog) primljene i zaostale predmete iz kategorije U predmeta, tj. ocjene ustavnosti. Međutim, planirani opseg rada, prema kojem je bilo očekivano da će se u 2017. godini riješiti veći broj predmeta od broja primljenih predmeta, nije realiziran prvenstveno zbog povećanja primljenih predmeta od oko 10% u odnosu na prethodnu godinu.

Prilikom planiranja rada Ustavnog suda BiH u narednom trogodišnjem razdoblju treba računati na isti, odnosno veći priliv predmeta u odnosu na prethodno razdoblje. U prilog tome govori i činjenica da je samo za prva tri mjeseca 2018. godine Ustavni sud zaprimio 1.939 AP predmeta i devet U predmeta.

Postoji više sustavnih problema koji dovode do ovako velikog broja apelacija i nije realno očekivati da će oni biti otklonjeni u skorije vrijeme. Prvo, poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda i uz stalni napredak još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini u Bosni i Hercegovini. S druge strane, znatno je porasla svijest svih građana o njihovim pravima i mehanizmima zaštite. Ne postoje ograničenja u vrstama ni u vrijednosti spora pred bilo kojim redovnim sudom u Bosni i Hercegovini kao uvjet za podnošenje apelacije Ustavnom sudu BiH. Osim toga, u Bosni i Hercegovini postoji nekoliko krupnih, do kraja neriješenih pitanja koja se tiču velikog broja građana i kao takva uzrok su masovnog obraćanja Ustavnom sudu BiH. Treba naglasiti i činjenicu da redovni sudovi prilikom donošenja odluka još uvijek ne vode dovoljno računa o primjeni standarda ljudskih prava iz Ustava BiH odnosno Europske konvencije, iako Europska konvencija i njezini protokoli imaju snagu ustavnih odredaba u Bosni i Hercegovini. Redovni sudovi veoma rijetko izravno primjenjuju Europsku konvenciju i pripadajuće protokole. Također nedovoljno koriste svoju ustavnu ovlast da od Ustavnog suda BiH zahtijevaju da donese odluku o tome je li zakon koji bi trebali primijeniti na konkretan slučaj suglasan sa Ustavom BiH, Europskom konvencijom i njezinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine, kao i u pogledu postojanja ili domašaja nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za donošenje odluke redovnog suda.

U okolnostima kontinuiranog povećanja priliva predmeta i neadekvatnih ljudskih, tehničkih i prostornih kapaciteta, Ustavni sud BiH bio je prisiljen da rješavanju navedenih problema počne pristupati na strateški način. Kao rezultat toga, na Plenarnoj sjednici 4. srpnja 2014. godine usvojen je prvi strateški dokument Ustavnog suda pod nazivom Strateški plan Ustavnog suda Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2014. do 2016. godine. Također, na Plenarnoj sjednici održanoj 30. rujna 2016. godine usvojen je Strateški plan za razdoblje 2017.-2019. godina, a na sjednici Velikog vijeća održanoj 15. lipnja 2017. godine Srednjoročni plan rada Ustavnog suda Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Imajući u vidu dinamiku promjena ključnih parametara Srednjoročnog plana, nesporna je potreba da se pristupi prilagođavanju strateškog dokumenta za sljedeće razdoblje, odnosno za razdoblje od 2019. do 2021. godine.

Kako je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo Odluku o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH” broj 62/14) i Uputu o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH” broj 44/15), prilikom izrade strateškog dokumenta Ustavnog suda BiH praćene su upute u svezi s načinom pripreme, formatom i elementima za pripremu srednjoročnih planova rada, utvrđena navedenim dokumentima.

Budući da se strateški planovi i planovi rada Ustavnog suda BiH ne usklađuju sa Srednjoročnim programom rada Vijeća ministara BiH, to je strateški dokument Ustavnog suda BiH baziran na relevantnim dokumentima Strateškog okvira.

2. STRATEŠKI OKVIR

Ustav Bosne i Hercegovine

Ustav BiH, koji je donesen kao Aneks IV. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH, uspostavio je Ustavni sud BiH kao neovisnog čuvara Ustava BiH i institucionalnog garanta zaštite proklamiranih ustavnih načela i vrijednosti, naročito suvereniteta i teritorijalnog integriteta države, demokratskog uređenja, vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ustav BiH je ustanovio poseban položaj Ustavnog suda BiH u strukturi državne vlasti kao neovisnog organa visokog autoriteta. Ustavni sud BiH je izdvojen iz sustava trodiobe vlasti. Dakle, Ustavni sud BiH nije dio zakonodavne, izvršne, ni redovne sudske vlasti, nego je najviši ustavni organ Bosne i Hercegovine koji garantira poštovanje i primjenu Ustava BiH i kao takav djeluje kao korektivni čimbenik za ostala tri segmenta vlasti.

Člankom VI. Ustava BiH uređena su pitanja nadležnosti, sastava, procedura, te konačnost i obveznost odluka Ustavnog suda BiH.

Pravila Ustavnog suda BiH

Imajući u vidu da Ustavom BiH nije predviđeno donošenje ustavnog zakona, odnosno posebnog zakona o Ustavnom sudu BiH, operacionalizacija ustavnih odredaba o Ustavnom sudu BiH i bliže uređenje organizacije, nadležnosti i postupka pred Ustavnim sudom BiH vrši se na temelju Pravila koja, prema članku VI/2.(b) Ustava BiH, donosi sam Ustavni sud BiH većinom glasova svih sudaca. Time je iskazana volja ustavotvorca da, na taj način, osigura neovisnost Ustavnog suda BiH i njegov poseban položaj u sustavu vlasti. Stoga, Pravila Ustavnog suda BiH imaju ustavnu vrijednost. Samo Ustavni sud može donositi propise i opće akte koji se tiču njegovog rada i njegove uloge utvrđene Ustavom BiH. Zato, uz Ustav BiH, Pravila Ustavnog suda predstavljaju temeljni akt organizacije i funkcioniranja Ustavnog suda BiH.

Strategija za reformu sektora pravde u BiH za razdoblje od 2014. do 2018. godine

Strateška vizija reforme sektora pravde u BiH za tekuće razdoblje je efikasan, efektivan i koordiniran sustav pravde u BiH koji je odgovoran prema svim građanima i potpuno usklađen sa standardima EU i najboljom praksom, garantirajući vladavinu prava. U okviru tako definirane vizije, Strategija kao temeljne dugoročne prioritete sektora pravde definira, između ostalog, i sljedeće stavove:

- Dalje jačati i održavati neovisnost, odgovornost, učinkovitost, profesionalnost i usklađenost pravosudnog sustava koji osigurava vladavinu prava u BiH;
- Unaprijediti sustav međunarodne pravne pomoći i uspostaviti, jačati i održavati sustave i postupke kojima se garantira jednak pristup pravdi u BiH;
- Definirati i provesti mjere kojima će sektor pravde u BiH doprinijeti stvaranju povoljnijeg okruženja za održiv ekonomski razvoj u BiH;
- Koordinirati i učiniti djelotvornijim uloge i odgovornosti najvažnijih institucija u sektoru pravde u BiH s ciljem postizanja efektivnijeg, otvorenijeg i odgovornijeg sustava pravde u BiH.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju kao opća načela sporazuma koji predstavljaju osnovu za unutarnju i vanjsku politiku strana ugovornica utvrđuju se, između ostalog, i „poštovanje demokratskih načela i ljudskih prava proglašanih u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima i definiranih u Europskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Helsinškom završnom aktu i Pariškoj povelji za novu Europu, poštovanje načela međunarodnog prava, uključujući punu suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), te vladavine prava i načela tržišne privrede, u skladu s dokumentom Bonske konferencije CSCE-a o ekonomskoj suradnji”.

U okviru Poglavlja VII. Sporazuma – Pravda, sloboda i sigurnost ugovoreno je da će strane „u međusobnoj suradnji u oblasti pravosuđa i unutarnjih poslova pridavati posebnu važnost učvršćivanju vladavine zakona i jačanju institucija na svim razinama”.

Strategija proširenja EU za 2018. godinu

U veljači 2018. godine Europsko povjerenstvo je usvojilo strategiju Vjerodostojna perspektiva proširenja za Zapadni Balkan i pojačano angažiranje EU na Zapadnom Balkanu. U navedenom dokumentu, u dijelu 1. Vladavina prava, temeljna prava, upravljanje, ističe se sljedeće: „Provođenje reformi u oblasti vladavine prava, temeljnih prava i dobrog upravljanja ostaje najvažnije pitanje za Zapadni Balkan. To je također ključno mjerilo na temelju kojeg će EU procjenjivati izgleda ovih zemalja. Ova regija mora snažnije i vjerodostojnije prihvatiti ove temeljne vrijednosti EU. Njihovo nepoštovanje također odvraća investicije i trgovinu. Jačanje vladavine prava nije samo institucionalno pitanje. Ono zahtijeva društvenu transformaciju.“

Imajući u vidu njegovu ustavnu ulogu i nadležnosti, Ustavni sud BiH je važan čimbenik za realizaciju dugoročnih prioriteta sektora pravde utvrđenih Strategijom za reformu sektora pravde u BiH za razdoblje od 2014. do 2018. godine, kao i za realizaciju načela i obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te realizaciju prioriteta iz Strategije proširenja EU za 2018. godinu.

3. MANDAT, MISIJA I VIZIJA

Nadležnosti Ustavnog suda BiH definirane su člancima VI/3. i IV/3. Ustava BiH, te Amandmanom I. na Ustav BiH. Iz navedenih nadležnosti proizlazi mandat Ustavnog suda BiH.

Mandat

Ustavnom sudu BiH su povjerene klasične ustavnopravne nadležnosti, kao što su apstraktna (normativna) i konkretna kontrola ustavnosti, rješavanje ustavnih sporova između određenih razina vlasti ili između institucija Bosne i Hercegovine, kao i apelacijska nadležnost. Osim toga, Ustavni sud rješava blokade u procesu odlučivanja u Parlamentarnoj skupštini BiH, te odlučuje o bilo kakvom sporu u svezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlasti Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine.

Misija

Ustavni sud BiH svojim odlukama osigurava zaštitu ustavnih načela i vrijednosti, kao što su suverenitet, teritorijalni integritet države, demokratsko uređenje, a naročito načela vladavine prava i, unutar njega, zaštite prava svih bez diskriminacije i otklanja posljedice kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda koje su učinili redovni sudovi i druge institucije.

Vizija

Pravovremena i efektivna zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda i kontinuiran doprinos zaštiti ustavnopravnog poretka, pravnoj sigurnosti i vladavini prava, što doprinosi da se proklamirana ustavna načela i vrijednosti u potpunosti primjenjuju.

4. ANALIZA OKRUŽENJA

Radi razumijevanja konteksta u kojem se razvija srednjoročni plan rada i stvaranja osnove za definiranje projekata i programa, izvršena je analiza unutarnjeg stanja koja pruža realnu sliku o eventualnim slabostima i snagama Ustavnog suda BiH kao institucije, kao i analiza vanjskih čimbenika koji mogu utjecati na realizaciju ciljeva.

4.1. Financijska i upravno-administrativna samostalnost i neovisnost Ustavnog suda BiH

Ustavni sud nije dio zakonodavne, izvršne, ni redovne sudske vlasti, nego je Ustavom BiH pozicioniran kao posebna, samostalna i neovisna vlast koja, na temelju tog Ustava, djeluje kao korektivni čimbenik za ostala tri segmenta vlasti. Stoga je vrlo bitno da Ustavni sud BiH zadrži svoju neovisnost koja je osnova garancija vladavine prava, demokracije i poštovanja ljudskih prava.

Da bi to postigao, Ustavni sud BiH mora biti neovisan i u financijskim pitanjima jer je financijska neovisnost veoma važan preduvjet za ostale aspekte neovisnosti. Ograničavanje financijskih sredstava ima velik potencijal da bude mehanizam ograničavanja neovisnosti institucije. Financijska neovisnost podrazumijeva da Ustavni sud BiH definira svoje standarde rada i dobije sredstva dovoljna za njegov neometani rad, odnosno realizaciju utvrđenih strateških – srednjoročnih i specifičnih ciljeva, programa i projekata, sve s ciljem postizanja uspješnih rezultata rada, neovisno o djelovanju organa izvršne i zakonodavne vlasti.

Ustavom BiH dana je ovlast Ustavnom sudu BiH da donosi vlastita pravila, čime je iskazana volja ustavotvorca da, na taj način, osigura neovisnost Ustavnog suda BiH i njegov poseban položaj u sustavu vlasti. Stoga, Pravila Ustavnog suda BiH imaju ustavnu vrijednost i kao takva obvezuju i sve druge organe vlasti u Bosni i Hercegovini.

U skladu s Pravilima, neovisnost Ustavnog suda BiH se izražava, u prvom redu, njegovom financijskom neovisnošću koja nužno podrazumijeva: potpunu samostalnost Ustavnog suda BiH u planiranju sredstava dovoljnih za njegovo neometano funkcioniranje, dostavu tako utvrđenog i od Ustavnog suda BiH usvojenog prijedloga proračuna Predsjedništvu BiH s ciljem da ga uključe u prijedlog proračuna institucija BiH u smislu članka VIII. Ustava BiH, kao i samostalnost Ustavnog suda BiH u raspoređivanju odobrenih sredstava u skladu sa stvarnim potrebama.

Međutim, i pored činjenice da Ustavni sud BiH samostalno priprema, utvrđuje i usvaja prijedlog svog proračuna, u daljnjoj proceduri njegovog odobravanja, procedurom utvrđivanja državnog proračuna i usvajanja Zakona o proračunu institucija BiH prema postojećem zakonskom rješenju, Ustavni sud BiH se tretira kao „obični“ proračunski korisnik, a njegov proračun ima i dijeli sudbinu proračuna ostalih proračunskih korisnika/institucija.

U konačnici, navedeno potvrđuje da je stvarni odnos zakonodavne i izvršne vlasti prema Ustavnom sudu BiH takav da ograničava njegovu financijsku neovisnost. Stoga se nužno nameće potreba da se, u skladu s Pravilima, Ustavnom sudu BiH osigura posebna pozicija, tretman i samostalnost u ukupnoj proceduri utvrđivanja i donošenja proračuna.

Daljnji bitan aspekt neovisnosti i samostalnosti Ustavnog suda BiH jeste osiguranje njegove upravne i administrativne neovisnosti, a što se ogleda u tome da Ustavni sud BiH mora biti u stanju potpuno neovisno odlučivati o vlastitoj organizaciji i funkcioniranju i da samo Ustavni sud BiH može donositi propise i opće akte koji se tiču njegovog rada i njegove uloge utvrđene Ustavom BiH. To podrazumijeva da niti jedan organ vlasti ne može ni donositi niti predlagati, a pogotovo ne nalagati donošenje internih akata Ustavnog suda BiH, već to ovisi isključivo o procjeni i odluci Ustavnog suda BiH.

Stoga, Ustavni sud BiH kontinuirano nastavlja poduzimati aktivnosti, u prvom redu sastancima sa članovima i predstavnicima institucija vlasti na najvišoj razini – Predsjedništvo BiH, Parlamentarna skupština BiH, Vijeće ministara BiH – ukazujući, između ostalog, na pojedina neriješena pitanja od značaja za Ustavni sud BiH, a u smislu dosljednog i potpunog poštovanja neovisnosti, samostalnosti, posebno u segmentu upravno-administrativne i financijske neovisnosti i samostalnosti. S tim u svezi, a na inicijativu Ustavnog suda BiH, Vijeće ministara BiH je, na 107. sjednici održanoj u srpnju 2017. godine, usvojilo izmjene i dopune Pravilnika o korištenju telefona, Pravilnika o korištenju sredstava za reprezentaciju i Pravilnika o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine, kojima je izuzelo Ustavni sud BiH od njihove primjene. Ova pitanja Ustavni sud je uredio svojim internim općim aktima.

4.2. Organizacijska struktura

Člankom VI. Ustava BiH propisano je da se Ustavni sud BiH sastoji od devet članova, pri čemu četiri člana bira Zastupnički dom (Parlamenta) Federacije, a dva člana Narodna skupština Republike Srpske. Preostala tri člana bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava nakon konzultacije s Predsjedništvom.

Prema Pravilima Ustavnog suda BiH, podršku Ustavnom sudu pruža Tajništvo, u kojem se obavljaju studijsko-analitički, pravni, stručno-operativni, računovodstveno-materijalni, informacijsko-dokumentacijski, administrativno-tehnički, operativno-tehnički i pomoćni poslovi.

Organizacijska struktura Tajništva propisana je Odlukom o organizaciji Tajništva Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koja je usvojena 2016. godine.

4.3. Ljudski potencijali

Proračunom institucija Bosne i Hercegovine za 2018. godinu Ustavnom sudu BiH su odobrena sredstva za 94 uposlena, a što uključuje 88 uposlenih u Tajništvu i šest domaćih sudaca. Troje međunarodnih sudaca se također financira iz proračunskih sredstava, ali oni nemaju status uposlenih osoba, odnosno nisu u radnom odnosu, već primaju naknadu za obavljanje funkcije suca.

S ciljem uspostave organizacije Tajništva Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koja je primjerenija potrebama posla i ostvarenju planiranih ciljeva, početkom 2016. godine usvojena je nova Odluka o organizaciji Tajništva prema kojoj su sistematizirana 43 radna mjesta, odnosno 113 izvršitelja.

Potreban broj izvršitelja za realizaciju godišnjih planiranih aktivnosti utvrđuje se godišnjim planom kadrova koji, na prijedlog predsjednika Ustavnog suda BiH, odlukom utvrđuje Veliko vijeće Ustavnog suda BiH prije utvrđivanja prijedloga proračuna Ustavnog suda BiH za narednu proračunsku godinu.

Ustavni sud BiH godinama radi ulažući izuzetne napore i sa istim brojem pravnih savjetnika koji su izravno angažirani u radu na predmetima, odnosno na odlukama iz temeljne nadležnosti Ustavnog suda BiH. Ustavni sud BiH dodatnim naporima nastavlja osposobljavati više stručne suradnike i stručne suradnike za rad na manje složenim predmetima.

Također, Ustavni sud BiH već godinama u svim svojim financijskim dokumentima kontinuirano ističe zahtjev za dodatni broj izvršitelja. I u proračunskom zahtjevu za razdoblje 2019.-2021. godina Ustavni sud BiH traži dodatna sredstva za povećanje broja uposlenih prema stvarnim potrebama posla i u skladu sa svojom organizacijom.

4.4. Izvori financiranja

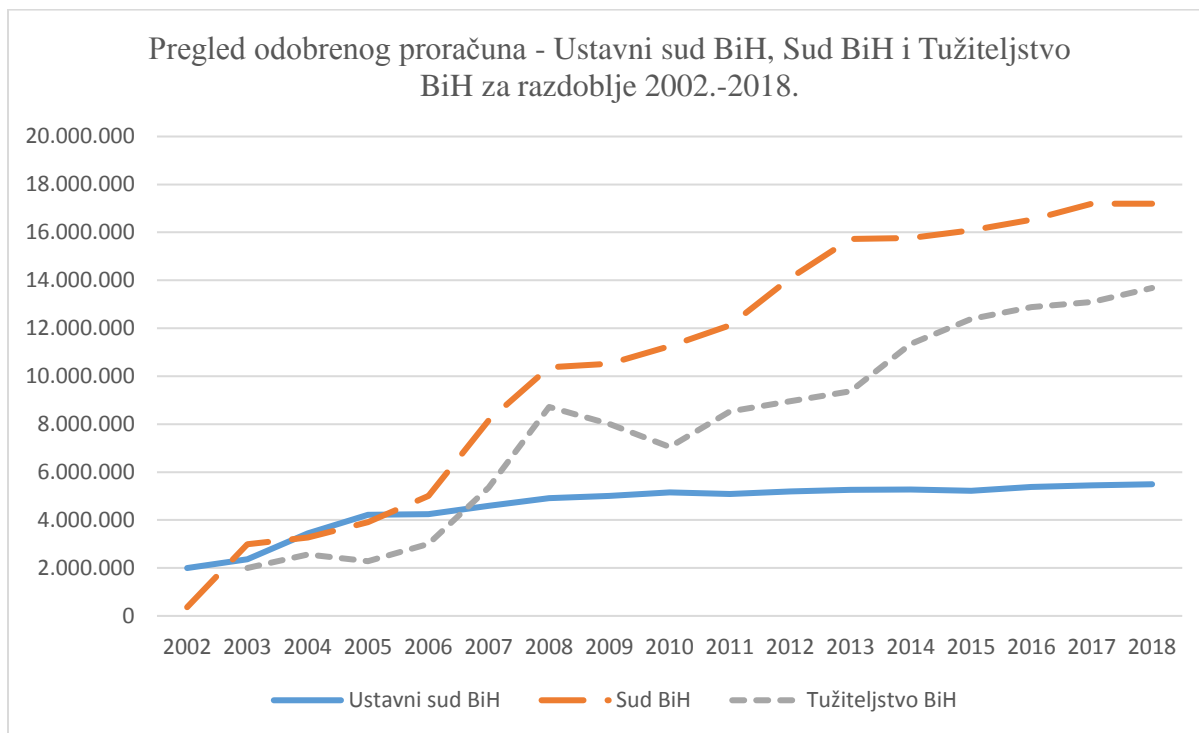
Aktivnosti Ustavnog suda BiH financiraju se iz proračuna institucija BiH.

Ustavni sud BiH godinama se susreće s istim problemom – državnim proračunom ne odobravaju mu se financijska sredstva koja bi, u skladu s opsegom posla i stvarnim potrebama, bila nužna za izvršavanje njegove Ustavom BiH definirane uloge i misije u društvu.

U procesu izrade proračuna za 2018. godinu proračunski zahtjev Ustavnog suda BiH utvrđen je u iznosu od **6.400.000 KM**, u okviru kojeg su bila planirana sredstva za postojeći broj uposlenih (94) i sredstva za dodatno upošljavanje (12).

Međutim, Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, Ustavnom sudu BiH za 2018. godinu odobrena su sredstva u iznosu od **5.493.000 KM**, na bazi 94 izvršitelja (tekući izdaci u iznosu od 5.423.000 KM i kapitalni izdaci u iznosu od 70.000 KM).

Uz potpuno razumijevanje opće ekonomske situacije u zemlji, evidentno je da se takav restriktivni pristup u odobravanju proračunskih sredstava ne primjenjuje na sve institucije. U sljedećem grafikonu je dan usporedni pregled odobrenog proračuna Ustavnog suda BiH, Suda BiH i Tužiteljstva BiH za razdoblje od 2002. do 2018. godine.

Ukupan zahtjev za dodjelu sredstava za razdoblje 2019.-2021. godina sačinjen je na bazi 106 izvršitelja (94 postojeća izvršitelja i 12 dodatnih izvršitelja), i to za 2019. godinu u iznosu od 6.450.000 KM, za 2020. godinu u iznosu od 6.420.000 KM, te za 2021. godinu u iznosu od 6.420.000 KM.

Proračunski zahtjevi za svaku godinu baziraju se na postojećoj potrošnji (koja je u okviru odobrenog proračuna za 2018. godinu umanjenog za iznos kapitalnih izdataka – 5.423.000) i na dodatnoj potrošnji, u kojoj su iskazana sredstva potrebna za angažiranje dodatnih 12 izvršitelja, kapitalni izdaci, kao i nedostajući redovni izdaci koji nisu mogli biti uključeni postojećim programom, a nužni su za osiguranje efikasnog i neometanog funkcioniranja i za obavljanje poslova iz nadležnosti Ustavnog suda BiH.

4.5. Sudionici i partneri

Za ostvarenje ciljeva, programa i projekata koji se utvrđuju ovim Srednjoročnim planom rada, kao sudionici i partneri Ustavnog suda BiH u ovom procesu pojavljuju se:

- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, zakonodavni organi entiteta i Distrikta Brčko, te sudovi i tužiteljstva na svim razinama u Bosni i Hercegovini (kao sudionici u postupku pred Ustavnim sudom BiH);
- Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH, Ministarstvo financija i trezora BiH (u pogledu financiranja Ustavnog suda);
- Služba za zajedničke poslove institucija BiH (u pogledu unutarnje kontrole i sigurnosti uposlenih, održavanja prostora i infrastrukture za potrebe Ustavnog suda BiH);
- Europski sud za ljudska prava (u pogledu pravne suradnje na polju zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda);
- Ured agenta Vijeća ministara BiH pred Europskim sudom za ljudska prava (u pogledu komunikacije s Europskim sudom za ljudska prava i izvršenja presuda u odnosu na Bosnu i Hercegovinu);
- Venecijansko povjerenstvo (u pogledu pravne suradnje na polju zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda);
- Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće (u pogledu uspostave sustava elektronske razmjene podataka koji se evidentiraju u Sustavu za automatsko upravljanje predmeta u redovnim sudovima koji je u nadležnosti VSTVBiH (CMS) i Sustavu za upravljanje predmetima Ustavnog suda BiH (SUP).

4.6. SWOT analiza

Za utvrđivanje snaga i slabosti, kao i prilika i prijetnji koje utječu na rad Ustavnog suda BiH, korištena je SWOT analiza.

	<i>POZITIVNE</i>	<i>NEGATIVNE</i>
<i>UNUTARNJE</i>	Snage <ul style="list-style-type: none"> - Profesionalan i stručan kadar - Kvalitetni interni akti koji uređuju organizaciju i sistematizaciju - Dobro razvijen sustav interne razmjene informacija (vertikalno i horizontalno), suradnja i timski rad - Otvorenost prihvatanja i lako prilagođavanje promjenama u organizaciji rada - Uspostavljen odgovarajući sustav praćenja rada ocjenjivanjem - Dobri međuljudski odnosi - Kvalitetna IT podrška 	Slabosti <ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna popunjenost sistematiziranih radnih mjesta - Potreba unapređenja u segmentu strateškog planiranja i razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrole - Nepostojanje adekvatnog sigurnosnog sustava
<i>VANJSKE</i>	Prilike <ul style="list-style-type: none"> - Redovno financiranje iz proračuna - Mogućnost pristupa donatorskim sredstvima (u segmentu financiranja stručnih skupova i publikacija) 	Prijetnje <ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna financijska sredstva (posebno u segmentu osiguranja potrebnog broja izvršitelja i stvaranja adekvatnih prostornih uvjeta za rad) - Nedosljedno i nepotpuno poštovanje neovisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda BiH - Politički i medijski pritisci

5. PROGRAMSKA OPREDJELJENJA

Srednjoročni cilj

Srednjoročni cilj: Zaštita ustavnih načela i vrijednosti i jačanje vladavine prava

Specifični cilj

Specifični cilj: Osiguranje zaštite ustavnih načela i vrijednosti

Program

Program: Rješavanja predmeta iz ustavnosudske nadležnosti

Projekt/programska aktivnost

U okviru programa „Rješavanje predmeta iz ustavnosudske nadležnosti“ identificiran je sljedeći projekt/aktivnost:

Projekt 1. Rješavanje predmeta iz ustavnosudske nadležnosti

6. RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA

Na temelju analize stvarnih potreba posla, Ustavni sud BiH za svaku godinu usvaja plan rada i plan kadrova za narednu godinu, koji služe kao osnova za pripremu prijedloga proračuna Ustavnog suda BiH za tu godinu.

Imajući u vidu trenutni i očekivani broj novoprimljenih predmeta, stanje predmeta u radu i dinamiku njihovog rješavanja, te broj izvršitelja, očito je da je broj izvršitelja, u prvom redu stručnog osoblja koje je neposredno angažirano u radu na predmetima iz temeljne nadležnosti Ustavnog suda BiH, nedovoljan da bi se osiguralo neometano, neovisno, efikasno i pravovremeno funkcioniranje i vršenje poslova iz nadležnosti Ustavnog suda BiH utvrđenih Ustavom BiH.

Također, mora se konstatirati sporost u osiguravanju adekvatnih prostornih uvjeta za rad Ustavnog suda BiH, odnosno činjenica da ni nakon trinaest godina još nije u potpunosti proveden zaključak Predsjedništva Bosne i Hercegovine iz 2004. godine kojim je utvrđeno da će Ustavni sud Bosne i Hercegovine nastaviti koristiti prostor na trećem katu zgrade Predsjedništva BiH, koji je do 6. travnja 1992. godine koristio isključivo i u cjelini Ustavni sud SR Bosne i Hercegovine. U 2017. godini postignuti su određeni pomaci vezano za unapređenje uvjeta rada rješavanjem određenih problema koji su više godina opterećivali rad Suda (npr. oslobađanje i predaja na korištenje Sudu prostorija na trećem katu zgrade, rekonstrukcija krova zgrade i sl.). Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH je krajem 2017. godine oslobodilo i Ustavnom sudu predalo 12 ureda. Budući da je prije stavljanja u funkciju nužno adaptirati navedene prostorije, Služba za zajedničke poslove institucija BiH je pripremila predmjer i predračun za navedene radove ukupne vrijednost oko 20.000 KM, ali i uz više zahtjeva i urgencija upućenih 2017. godine, nije predvidjela potrebna sredstva za njihovu realizaciju u 2018. godini.

Također, Državno povjerenstvo za granicu BiH je, i uz više puta ponovljene inicijative i urgencije za predaju, nastavila koristiti jednu prostoriju. Navedeno neće značajnije utjecati na uvjete rada Suda, ali ipak nije u skladu sa zaključkom Predsjedništva BiH iz 2004. godine, prema kojem sve prostorije na trećem katu trebaju biti predane Ustavnom sudu BiH. Ustavni sud BiH bi, kada se steknu uvjeti za to, trebao nastojati da mu se i ta prostorija preda na korištenje. Rješavanje ovog pitanja veoma je značajno radi planirane i nužne uspostave zaokruženog sustava odgovarajućih sigurnosnih mjera koje u ovom trenutku nije moguće provesti, s obzirom na to da Ustavni sud BiH još uvijek nije jedini/isključivi korisnik svog prostora.

Krajem 2017. godine Služba za zajedničke poslove institucija BiH, koja je u potpunosti nadležna za održavanje zgrade Predsjedništva BiH, otpočela je radove na rekonstrukciji krova. Navedena aktivnost trebala bi biti završena u prvoj polovini 2018. godine.

7. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PLANA I EVALUACIJU REZULTATA

7.1. Pokazatelji rezultata

Radi praćenja ostvarenja utvrđenog programa i projekta, Akcionim planom srednjoročnog plana rada Ustavnog suda BiH definirani su posebni pokazatelji rezultata:

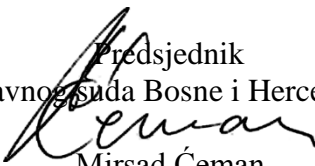
1. Broj riješenih predmeta u odnosu na broj primljenih predmeta
2. Prosječan trošak rješavanja predmeta
3. Prosječno vrijeme rješavanja predmeta
4. Maksimalno vrijeme rješavanja predmeta od njegovog prijema u Sud

7.2. Monitoring i izvješćivanje

Monitoring, odnosno praćenje provođenja ovog srednjoročnog plana podrazumijeva sistematsko i redovno praćenje napretka u implementaciji projekata i akcionog plana, te vrednovanje napretka u realizaciji definiranih ciljeva i njihovog ostvarenja, kao i eventualno redefiniiranje postavljenih ciljeva, programa i projekata.

Generalni tajnik Tajništva Ustavnog suda BiH zadužen je za kontinuiranu implementaciju i praćenje realizacije Srednjoročnog plana rada Ustavnog suda BiH za razdoblje od 2019. do 2021. godine, uz obvezu dostave izvješća o radu Ustavnom sudu BiH na godišnjoj osnovi.

Broj: SU-04-377-1/18
23. travnja 2018. godine
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Mirsad Ćeman